

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการประเมินหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (กศ.ม.) พ.ศ. 2541 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้แบบจำลองชิปป์ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประเมินองค์ประกอบด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรซึ่งได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 722 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ จำแนกตามศูนย์การศึกษา 4 ศูนย์ มีศูนย์บางแสน ศูนย์จันทบุรี ศูนย์คอนทอง และศูนย์สระแก้ว ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามศูนย์การศึกษาได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 251 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง สุ่มจากผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดังนี้

1. แบ่งจำนวน 4 ศูนย์ ประชากร แยกตามศูนย์คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน จากประชากรทั้งสิ้น จำนวน 722 คน
2. คำนวณอัตราส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละศูนย์การศึกษา ตามสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง $722 : 251$ ได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 2
3. เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว สุ่มรายชื่อแต่ละกลุ่มให้กระจายครอบคลุมในกลุ่ม โดยสุ่มอย่างง่าย แล้วเลือกตัวอย่างตามอัตราส่วนเพื่อไปดำเนินการต่อไป

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามศูนย์การศึกษา

ศูนย์ การศึกษา	แผน ก		แผน ข		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. บางแสน	110	38	293	102	403	140
2. จันทบุรี	-	-	138	48	138	48
3. คอนทอง	-	-	58	20	58	20
4. สระแก้ว	-	-	123	43	123	43
รวม	110	38	612	213	722	251

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ สร้างขึ้นโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและประยุกต์ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อการประเมินหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) พุทธศักราช 2541 ของสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของมัธยมศึกษา และจำแนกตามศูนย์การศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) พ.ศ. 2541 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับความคิดเห็นและกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนข้อคำถามดังนี้

5 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบประเมินหลักสูตร

1. ศึกษาตัวหลักสูตรของสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณารายละเอียดและความถูกต้อง
4. ปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาตำรา บทความ เอกสารประกอบหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษา สร้างแบบสอบถามให้ข้อคำถามครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรที่ต้องการประเมิน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาเสนอให้กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้วิจัยได้ทำการติดต่อประสานงานจำนวน 5 ท่าน โดยจัดทำหนังสือขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ดังนี้

3.1	ดร. สมุทร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.2	ดร.สมโภชน์ อเนกสุข	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.3	ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์	หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.4	รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด	อาจารย์พิเศษประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.5	ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ชลบุรี เขต 1

4. ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเสนอให้อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งและแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับมหาบัณฑิตภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

5. นำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ทั้งนี้โดยเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ผลปรากฏว่าแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พ.ศ. 2541 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .21 - .75

6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่าแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พ.ศ. 2541 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปเก็บข้อมูล

7. นำแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เชื่อถือได้ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

ตารางที่ 3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พ.ศ. 2541 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

องค์ประกอบ ที่ประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	ลักษณะบ่งชี้	เกณฑ์การตัดสิน
1. บริบท	-ประเมินเกี่ยวกับ ความสอดคล้อง ของจุดมุ่งหมาย หลักสูตรกับ นโยบายการจัด การศึกษาของ ประเทศ นโยบาย ของหน่วยงานที่ ปฏิบัติงานและ ความต้องการของ ผู้สำเร็จการศึกษา	-ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร มหาบัณฑิต พ.ศ. 2541	-ความสอดคล้อง ของจุดมุ่งหมาย หลักสูตรกับ นโยบายการจัด การศึกษาของ ประเทศ นโยบาย ของหน่วยงานที่ ปฏิบัติงานและ ความต้องการของ ผู้สำเร็จการศึกษา ความคิดเห็น จากการตอบ แบบสอบถาม ของผู้สำเร็จ การศึกษา มหาบัณฑิต ซึ่งมีข้อคำถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่าโดย หาค่าเฉลี่ยและ ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	-พิจารณาจาก ค่าเฉลี่ยของ ระดับความ คิดเห็นดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มาก 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ ที่ประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	ลักษณะบ่งชี้	เกณฑ์การตัดสิน
2. ปัจจัย เบื้องต้น	-การประเมิน เกี่ยวกับความพร้อม ของอาจารย์ นิสิต อาคารสถานที่ ห้องเรียน หลักสูตร สื่อการเรียน การสอนและ สภาพแวดล้อม ภายในศูนย์ การศึกษา	-ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร มหาบัณฑิต พ.ศ. 2541	-การประเมินเกี่ยว กับความพร้อม ของอาจารย์ นิสิต อาคารสถานที่ ห้องเรียน หลักสูตร สื่อการเรียน การสอนและ สภาพแวดล้อม ภายในศูนย์ การศึกษา จากการตอบแบบ สอบถาม ของผู้สำเร็จ การศึกษา มหาบัณฑิต ซึ่งมีข้อคำถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่าโดย หาค่าเฉลี่ยและ ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	-พิจารณาจาก ค่าเฉลี่ยของ ระดับความ คิดเห็นดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มาก 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ ที่ประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	ลักษณะบ่งชี้	เกณฑ์การตัดสิน
3. กระบวนการ ที่ประเมิน	-ประเมินเกี่ยวกับ ความเหมาะสม ของการบริหารและ จัดการหลักสูตร กระบวนการเรียน การสอน การวัดและประเมิน ผลการเรียนการสอน	-ผู้สำเร็จการ ศึกษา หลักสูตร มหาบัณฑิต พ.ศ. 2541	-ความเหมาะสม ของการบริหารและ จัดการหลักสูตร กระบวนการเรียน การสอนการวัด และประเมินผล การเรียนการสอน ทั้งนี้โดยพิจารณา จาก การตอบแบบ สอบถาม ของผู้สำเร็จ การศึกษา มหาบัณฑิต ซึ่งมีข้อคำถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่าโดย หาค่าเฉลี่ยและ ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	-พิจารณาจาก ค่าเฉลี่ยของ ระดับความ คิดเห็นดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มาก 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ ที่ประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	ลักษณะบ่งชี้	เกณฑ์การตัดสิน
4. ผลผลิต	-ประเมินเกี่ยวกับ คุณลักษณะของ นิสิต ตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร	-ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร มหาบัณฑิต พ.ศ. 2541	-คุณลักษณะของ มหาบัณฑิตที่จบ การศึกษา	-พิจารณาจาก ค่าเฉลี่ยของ ระดับความ คิดเห็นดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มาก 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง น้อย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ไปยังผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยจัดของแบบสอบถามไว้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ตามกำหนดเวลาได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 251 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ก็นำมาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามศูนย์การศึกษา
2. นำแบบสอบถามทั้งหมดตรวจและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 10 ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในด้านบริบทของหลักสูตร ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร กระบวนการของหลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในพิจารณาดังนี้ (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับความคิดเห็น และกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนข้อคำถาม

5 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคะแนนความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้คุณสมบัติของความต่อเนื่องของคะแนนเป็นแนวทางเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 22-25)

4.51- 5.00	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.51- 4.50	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก
2.51- 3.50	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.51- 2.50	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00- 1.50	หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในด้านบริบทของหลักสูตร ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร กระบวนการของหลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการประเมินหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (กศ.ม.) พ.ศ. 2541 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ด้านกระบวนการของหลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร ระหว่างแผนการเรียนโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และระหว่างกลุ่ม ศูนย์การศึกษาบางแสน

ศูนย์การศึกษาจันทบุรี ศูนย์การศึกษาดอนทอง และศูนย์การศึกษาสระแก้ว โดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)